U.G. 2nd Semester Examination - 2022

SANSKRIT

[HONOURS]

Course Code : BSNSCCHT 202

Course Title : Self Management in the Śrīmadbhagavadgītā

Full Marks : 40 Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. अधोलिखितेषु **दश**प्रश्ना: संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च संक्षेपेण समाधेया : 1×10=10

   i) 'श्रीमद्भगवद्गीता' महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि विद्यते?

   ii) श्रीमद्भगबद्गीतायां कियन्त: अध्याया: सन्ति?

   iii) श्रीमद्भगवद्गीताया: प्रथमाध्यायस्य नाम किमस्ति?

   iv) श्रीमद्भगवद्गीताया: श्रोता क: आसीत्?

   v) 'परन्तप:'—इत्यनेन क: बुध्यते?

   vi) कर्मयोग: कीदृश: भवति?

   vii) इन्द्रियेभ्य: श्रेष्ठं किमस्ति?

   viii) क: ज्ञानं लभते?

   ix) रजोगुण: कीदृश: भवति?

   x) तमोगुणस्य कार्यं किं भवति?

   xi) 'क्लैव्यं मास्मगम: पार्थ!'—इत्यत्र 'क्लैव्यं' किम्?

   xii) मनस: निग्रहं कीदृशं भवति?

   xiii) 'योग: भवति दु:खहा'—कस्य योग: दु:खहा भवति?

   xiv) सात्त्विकं तप: किम्?

   xv) राजसिकाहारा: कीदृशा: भवन्ति?

2. संक्षेपेण संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च **पञ्च**प्रश्ना समाधेया: : 2×5=10

   i) आहार: कतिविध:? के च ते भवन्ति?

   ii) बुद्धि: कतिविधा भवति? नामानि लिख्यन्ताम्।

   iii) ध्यानं नाम किम्? ध्यानकाले साधक: कीदृश: भवेत्?

   iv) मनस: स्वभाव: कीदृश: भवति? अभ्यासश्च क:?

   v) सत्त्वगुणात् किं जायते? सत्त्वगुणस्य कार्यं किम्?

   vi) 'प्रकृतिस्थानि कर्षति'—इत्यत्र प्रकृतिस्थानि कानि?

   vii) 'इमं विवस्वते योगम्'—इत्यत्र योगशब्देन क: योग: उल्लिखित:?

   viii) 'निबध्नन्ति महावाहो'—इत्यत्र के कं कुत्र निबध्नन्ति?

3. निम्नलिखितेषु प्रश्न**द्वयं** समाधेयं संस्कृतभाषया : 5×2=10

   i) टीका विरच्यताम्—'इन्द्रियम्'।

ii) सप्रसङ्गं व्याख्यानं कार्य्यम्—

नहि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते।

तत्स्वयं योगसंसिद्धः कालेनात्मनि विन्दति।।

iii) भावार्थः लेखनीयः—कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन।

4. अधस्ता**देकः** प्रश्नः समाधेयः : 10×1=10

i) गीतानुसारम् आत्मनः स्वरूपं कर्म च वर्णनीयम्।

ii) गीतामनुसृत्य सत्त्वादिगुणानां स्वभावः वर्ण्यताम्।

iii) मोक्षसंन्यासयोगलाभमार्गो गीतानुसारं प्रतिपाद्यताम्।